

**Totius Iuris Canonici Compendium, Siue, Brevis Summa In
Quinque Libros Decretalium Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qua Iuris Canonici Primae Institutiones, seu Elementa ita traduntur, ut
plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac
Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

Titulus XXXIII. De privilegiis & excessibus privilegiatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

- d. l. prætor ait §. hoc interdictum 1. in si. ff. hoc Interdictum permisoriū , ne quis prohibeat ædificare volentem, qui satis dedit, datur hæredi, est annale, l. prætor §. fin. ff. hoc tit. contra hæredem non datur, l. in honorariis ff. de act. & oblig. nam ex parte conventi continet pœnam, quia datur ad id quod ad eum non pervenit, nempe interesse prohibiti ædificare post satisfactionem, nasciturque ex inquietatione ipsi facta , Bart. in d. l. prætor ait §. fin. num. 2. & 3. hoc tit. Procedit autem regula, d. l. in honorariis † ff. de act. & obligat. de jure civili, jure Canonico remedia præatoria, quantumcunque sunt pena- lia, tamen sunt perpetua, c. sollicita & ibi gl. fin. de rest. spoliat. & Can. & hæres ex delicto defuncti tenetur insolidum, quatenus est in hæreditate, latè Pan. in c. fin. num. 3. de sepult. dixi supra hoc lib. tit. de rapt.
- 21 Tollerit sive remittitur & nunciatio verbis , l. non solum §. sciendum ff. hoc tit. transactio, l. 1. §. inde queritur ff. hoc tit. morte nunciantis re integra ac alienatione , l. non solum §. fin. ff. hoc tit. data satisfactione idonea de demoliendo, c. c. fin. hoc tit. l. unic. C. hoc tit. aut oblati si nuncians stipulari noluerit, l. prætor ait §. si quis paratus & §. deinde ait. ff. hoc tit. contrario jussu Iudicis, l. si opus ff. hoc tit.

Titulus XXXIII.

De privilegiis & excessibus privilegiorum.

SUMMARIUM.

1. PRIVILEGIUM propriè est quando ali- quid conceditur contrajura.
2. Quando aliquid conceditur prater ius com-

- mune sine alicujus præjudicio, tunc propriè dicitur beneficium.
3. PRIVILEGIORUM aliud est reale.
 4. Quoddam est personale & concessum uni, ad alias personas non extenditur.
 5. In dubio privilegium presumitur potius per- sonale quam Reale.
 6. PRIVILEGIUM aliud est generale.
 7. Aliud speciale quod persona conceditur & extin- guitur cum persona.
 8. PRIVILEGIUM qui possint concedere.
 9. An in concesione privilegi debet fieri men- tio juris communis.
 10. Privilegij alteri prius concessi.
 11. In impetracione secundi privilegij debet fieri mentio de primo.
 12. An debeat fieri mentio statutorum seu con- structudinum.
 13. PRIVILEGIUM acquiritur privilegiato statim à die date & ante notitiam illius, vel à tempore notitiae, mox ubi pervenit ad privilegiatum.
 14. PRIVILEGII interpretatio pertinet ad principem.
 15. Beneficium propriè sumptum largissime est in- terpretandum, limita quando agitur de in- capacitate privilegiati vel subreptione pri- vilegij quibus casibus inferior potest decla- rare privilegium nisi princeps sit in loco.
 16. PRIVILEGIUM propriè sumptum largissi- mè est interpretandum, utrum quando præjudicat tertio vel juri communi debet stricte interpretari quod probatur aliquar exemplis.
 17. PRIVILEGIATUS non utitur privilegio contra pariter privilegiatum limita regu- lam 2. modis.
 18. PRIVILEGIUM perditur multis modis his recensitis.
 19. EXEMPTIO est separatio à iurisdictione ordinary.
 20. EXEM-

- 20 EXEMPTIONEM concedunt summus pontifex & Episcopus.
- 21 SUMMUS pontifex concedit privilegium, libertatis exceptionis, & indulgentie.
- 22 LIBERTAS idem importat quod nullius diœcesis practici appellant, locus liber nec est in diœcesi nec de diœcesi.
- 23 Prælatus in loco libero habet jurisdictionem quasi Episcopalem.
- 24 Ecclesia & monasterium nullius diœcesis sunt in provincia sed non de provincia.
- 25 EXIMIT summus pontifex quandoque locum vel personas ratione loci & quomodo ista exemptione probetur.
- 26 Per exemptionem concessam ecclesie quinam eximantur.
- 27 Hospitali concessam quinam eximantur.
- 28 Monasterio exempto, an capella & membra censeantur exempta.
- 29 Ecclesia, monasteria, cateraque loca exempta licet non sint de diœcensi sunt tamen in diœcesi.
- 30 Quid si canonici alicujus ecclesie eximantur quinam censeantur exempti.
- 31 Quid si clerici cuiusvis ecclesie eximantur.
- 32 Interdum ecclesia & plebs eximuntur pleno jure quoad legem jurisdictionis & quoad legem diœcesanam, & exemptus prælatus habet jurisdictionem quasi Episcopalem in suis subditos.
- 33 Libertas autem exemptione quantumcunque latas non includit exemptionem ratione delicti contractus vel rei, si sit delictum perpetratum contractus initus, vel res sita in loco non exemplo quia minus si ibi reperiantur coram ordinariis istorum locorum conveniri possine ubi autem domicilium habent non possunt conveniri aequaliter super istis.
- 34 EXEMPTIS à summo pontifice quandoque conceditur persona non respectu certi loci
- ut Protonotariis, Comitibus Palatinis, familiaribus Papæ qui ex decretis Concilij Tridentini ipsis ordinariis tanquam sedis Apostolica delegatis plena in omnibus subiunguntur.
- 35 EXIMIT ecclesiam & clerum quandoque summus pontifex à jurisdictione Episcopè & alteri Prælato vel Archiepiscopo, aut viciniori Episcopo pleno jure subjicitur perpetuo & videtur omne jus Episcopale cessisse.
- 36 Vel ad tempus eximit clerum totum, aut singularem clericum propter litem quam habet cum Episcopo, & deputat Archiepiscopum vel vicinorem Episcopum qui jurisdictionem in clericum aut clericum exerceat durante lite.
- 37 Aliquando summus Pontifex committit iudicis ut durante lite eximat constituto defavita.
- 38 INDULGENTIA à libertate & exemptione differt quia restringitur ad certum tempus vel ad certos actus, cuius plura ponuntur exempla.
- 39 ORDINARIIS locorum possunt eos qui se afferunt per privilegium, seu indulgentias sedis Apostolica exemptos requirere & ipsi requisiti tenentur hujusmodi privilegia vel indulgentias ipsis ordinariis ostendere.
- 40 EXEMPTUS non potest jurisdictioni ordinarii se subjicare per prorogationem aut alias.
- 41 In rescriptis ad lites debet fieri mentio de exemptione, ubiunque literæ impetrantur contra exemptum de stylo curiae.
- 42 EXEMPTA loca ac personæ exemptæ etiam regulares ratione loci subjacent ordinarii sive Episcopi jurisdictioni uti sedis Apostolica delegati multis casibus qui hic recentur.

- 43 An liceat Episcopo in casibus allegatis in loco exempto constituerre officialem.
- 44 Sunt & alii casus in quibus datur ordinario jurisdictione in exemptionis simpliciter absque clausula delegationis à sede Apostolica.
- 45 Archiepiscopi per loca exempta sua provincia possunt facere ante se portari crucem, item Archiepiscopi & Episcopi dicēsanū possunt in eisdem locis exemptis populo benedicere.
- 46 EXEMPTIONES concessa à summo pontifice sunt odiosa & restringenda.
- 47 EXEMPTIO & libertas quam Episcopus concedit latissimè est interpretanda, quia per eam superioribus prælati nullum fit prejudicium.
- 48 Episcopus interdum ecclesiam & clerum eximit à sua jurisdictione & nulli eos subjicit & vendicat sibi locum e. sicut unire in fine de excessi prælat. c. 1. in princip. de for. compet. in 6.
- 49 Interdum Episcopus eximit ecclesiam in certis specialibus casibus aut servitia sibi debita remittit.
- 50 Nonnunquam Episcopus ecclesiam ordinaria jurisdictioni subjicit inferioris prælati consentientibus clericis ex causa & cōsenſu Capituli, & videtur omnia jura concessisse exceptu quibusdam quæ à se alienare non potest.
- 51 In tribus casibus potest Episcopus in totam & se eximere ecclesiam hic annotatus, quibus additur quartus.
- 52 Exemptus per Episcopum à sua jurisdictione potest exemptioni renunciare & jurisdictionem ordinarii prærogare.
- 53 Canones concedunt ordinariis jurisdictionem delegatam authoritate Apostolica certis casibus in exemptiones sedi Apostolicae immidiatè subjectos, sed nunquam in exemptiones à jurisdictione Episcopi, & alteri immediatè subjectos.
- 54 EXEMPTA ecclesia potest uti dupli privilegio exemptionis nempe privilegio sibi concepto ab Episcopo ac privilegio libertatis sibi induito à sede Apostolica.
- 55 EPISCOPVS non potest aliquam ecclesiam sua diœcesis à jurisdictione Episcopali eximere & subjecere alteri Episcopo.
- 56 EXEMPTIO sive libertas acquiritur privilegio & præscriptione, quando privilegium non ad plenum per se sufficit ad exemptionem sive libertatem comprobandum, sed tale est, quod probet causam præscriptionis.
- 57 EXEMPTIO sive libertas acquiritur soli præscriptione canonica quadraginta annorum cum titulo vel tanti temporis, cuius initii extat memoria in qua inter alia allegari & probari debet, quod alius prælaus in eis jurisdictionem præscripsit.
- 58 EPISCOPVS contra quem subditus se prætendit exemptum privilegio tantum, privilegio & præscriptione, aut præscriptione canonica tantum, cognoscit judicialeiter de illa questione.
- 59 ERIS COPVS an in ecclesiis vel clericis aliena diœcesis possit præscribere ius episcopale.
- 60 MVLTVM interest, an quis contra ordinarium suum ad probandum se exemptum alleget privilegium tantum, an privilegium & præscriptionem, vel præscriptionem tantum.

QUANDOQUE subditi delinquunt abutendo privilegiis suis, vel terminos eorum excedendo, saepius etiam dubitari contingit, de intellectu privilegiorum, ideo subiungit de privileg. & excessi. privilegias. Privilegium tamen propriæ est, quando aliquid conceditur contra iura, & dicitur quasi privata

vata lex, c. privilegia dist. 3. c. fin. §. quanquam
25. quæst. 1. c. fin. 25. quæst. 2. §. plane Instit. de
de jur. nat. gent. & civil. l. privilegia ff. de reg.
2. jur. quando aliquid conceditur præter eis
commune sine aliquius præjudicio, tunc
proprie dicitur beneficium, ut quando
princeps concedit aliqua jura ad se spe etan-
tia, Pan. in c. olim num. 7. de verb. signif. Ias. in
l. fin. num. 27. & 31. plares cumulans ff. de con-
3. sit. princip. Privilegium t quoddam est rea-
le, quoddam personale. Reale est, quod
ecclesiæ, dignitati, civitati, vel loco, aut per-
sonis ratione loci, vel alicui rei, aut causa,
vel actioni conceditur, c. cum olim el. 1. & c.
seq. hoc tit. l. in omnibus causa la. 2. & l. privile-
gia ff. de reg. jur. & ibi Dec. num. 13. & seqq.
& DD. c. quoniam abbas de off. deleg. & ibi Can.
& est perpetuum, cap. 1. & seq. 25. quæst. 2. l.
rectigalia & ibi Bald. C. de rectig. & commiss.
Dyn. in cap. privilegium num. 6. de reg. jur. in 6.
nisi forte res perimitur, vel nisi revocetur
ex causa, c. recolentes §. si enim relictis de stat.
4. monach. Quoddam est personale, t & con-
cessum uni, ad alias personas non extendi-
tur, ideo privilegium concessum regibus
non extenditur ad reginas, vel filios, c. nec
aliqui & ibi Gemin. num. 2. & Can. hoc tit. et
iam ex identitate rationis, c. sane hoc tit. cap.
privilegia distinct. 3. c. hinc etiam est 16. quæst. 1.
c. constitutus in fine de concess. prob. l. cum vero
& ibi gloss ponit exempla & DD. cum 2. l. seqq.
ff. de legib. l. licitatio §. mercatores & ibi Bart.
ff. de public. rectig. & comm. neque etiam ad
personas accessoriarias, & familiares tempo-
rales, l. scrinarios, & ibi latè Ias. & DD. C. de
restam. milit. nisi alias privilegium foret inu-
tile, l. licet §. 1. & 2. hoc tit. in 6. clem. fin. de
cens. aut quando respicit litis ordinationem,
sive executionem, quod transit ad adversari-
um, ut servetur in judiciis equalitas, l. fin.
& ibi gloss. marg. ad gloss. l. Bart. & DD. com-

muniter C. defruct. & lit. expens. l. petenda C. de
temp. in integr. restit. In recipientibus litis de-
cisionem verissima est regula, quod perso-
nalia privilegia non transeat ad alium, etiam
hæredem universalem privilegiati, l. privi-
legia ff. de regul. jur. l. i. ff. de jure immun. l. i. C.
de privileg. dor. & ibi gloss. nisi verba hoc so-
nent, quod ad alios transeant, l. i. & 2. C. si
advers. transact. l. i. C. de reput. quæsiunt in jud.
in integr. restit. l. quod si minor ff. de minor. & c.
Bart. in l. fin. C. de fruct. & lit. expens. ubi clare
distinguit l. aſidus C. qui pot. in pig. hab. l. non
solum ff. de in integr. restit. In dubio privile-
gium t prelumitur potius personale, quam §
reale, c. cum venissent & ibi gloss. in verb. proba-
tum & Canon. de restit. gloss. in summa 25. quæ.
2. & ibi Can. Gail. obs. 2. num. 13. & seq. lib. 2.
Præterea privilegium aliud est generale,
t aliud speciale. Generale est, quod con-
ceditur corpori, vel collegio, c. cum & plan-
tare hoc tit. ordin. cap. contingit 1. de sent. ex-
comm. c. si quis suadente 17. quæst. 3. generi, l. i.
& l. immunitates ff. de jur. immun. atati, toto
tit. ff. & C. de minor. 25. annis, sexui, tit. ff. &
Cod. ad Senat. consult. Velleian. ecclesiis, c. 1. 3.
& 5. de integr. restit. Speciale t est, quod per-
sonæ conceditur, & extinguitur cum perso-
na, §. sed & quod princeps vers. plane Instit. de
jur. nat. gent. & civil. c. privilegium dereg. jur.
in 6. quando persona est proxima causa pri-
vilegii, secus quando persona est causa remo-
ta, & alia est causa proxima, l. non solum
ff. de in integr. restit. l. minor autem §. fin. & l.
seq. ff. de minorib. Dyn. in c. privilegium numer.
9. de reg. jur. in 6.

Concedunt privilegium t Papa in spiri-
tualibus & certis casibus in temporalibus,
quando temporalis jurisdictio ad eum de-
volvit, c. per venerabilem §. 1. §. rationibus
& ibi gloss. in verb. certis causis. Qui si fil. sint le-
git. Imperator in temporalibus, & non in
C. c. 3. spiri-

spiritualibus, c. bene quidem 95. dist. Episcopi & superiores prælati, c. constitutus de relig. domib. c. cum venerabilis de censib. gl. in summa vers. sed certe hoc non est verum 25. qu. 2. subditis suis, Felin. in c. pastoralis sub num. 7. vers. non concedit de off. ordin. c. placuit & ibi gloss. si. & Archid. 16. quæst. 6. Collect. in c. quo simul hoc rit. gloss. in summ. 25. quæst. 2. in princ. de consensu suorum Capitulorum ex causa rationali, sed non in enorme alterius præjudicium, gloss. in d. c. constitutus in ver. à quocunq; & ibi Pan. n. 11. & Can. de relig. domib. c. ad hac & ibi gloss. 1. & Can. de excess. prælat. &c. nulla præmissa aliquorum citatione, in his quæ partem non lèdunt, aut lèdunt modice, seu causæ cognitionem non requirunt, alias secus, Bart. in l. 2. num. 3. C. de temp. & repar. appell. &c. Bart. in l. adoptio ff. de adopt. quia concessio privilegii non est actus contradictorii judicii, sed quædam donatio, c. licet episcopus de præben. in 6. l. libertus ff. de in ius voc. Felin. in c. cum olim num. 6. de re jud. plures cumulans Bald. in l. fi. sub num. 11. C. de fruct. & lit. expens. ac nulla facta mentione † juris communis, quia privilegium derogat juri communi, etiam nō facto de ipso mentione, necei per jus commune derogatur, c. privilegia 3. distinct. gloss. 1. in c. grave de off. ord. & ibi Can. nisi constitutio sit conciliaris, c. ex parte de c. monach. Rot. divers. decis. 122. num. 3. & decis. 123. par. 1. aut exprimatur in jure, quod de eo debeat fieri mentio, c. unico de excess. prælat. & sub num. 6. Zab. in clem. 1. in 3. quæst. de censib. &c. & ibi Can. Privelegio alteri † prius concessi debet fieri mentio in subsequenti privilegio derogatione illius præcedenti privilegii alias non vallet, c. veniens vers non obstante & ibi gl. & Pan. n. 12. quilibet distinguit de præscript. gloss. in summ. 25. quæst. 2. vers. nunc videndum & ibi Archid. n. 11. c. cum ordinem & ibi gl. fin. de re-

script. Felin. in c. 1. n. 10. de rescript. & ibi Ripa n. 48. sed si privilegiatus impetrat secundū † 11 privilegium diverlum à primo nullipræjudiciale, aut primo omnino conforme, vel quasi illius executivum, non tenetur facere mentionem de primo, quia hoc nullibi cavetur, solum propter odiosam pluralitatem beneficiorum cautum hoc reperitur in impenetrationibus beneficiorum, c. si motu proprio de præben in 6. c. in nostra de rescript. Pan. in c. veniens num. 13. 14. & 17. de præscript. & ibi Can. quod limitandum est, quando primum privilegium haberet aliquam limitationem, vel moderationem conformem iuri communi, aut conservantem jus alterius in parte, & sit impenetratio indefinita, vel generalis secundi privilegii ab eodem, quia tunc non solum debet facere mentionem primi, sed etiam de illa moderatione in eo contenta, nam si princeps recordatus fuisse à se vel ab alio id fuisse concessum limitate, non ita facile concessisset indefinite, aut generaliter sine illa moderatione, aut limitatione, Innoc. in c. veniens n. 4. & ibi Pan. n. 13. & seqq. Ioan. And. n. 14. Felin. nu. 2. & Can. de præscript. si vero impetrat contrarium privilegium, renunciat juri sibi quasiato per primum privilegium, vel per præscriptionem, ita quod non possit præscribere contra id, quod in privilegio continetur, Innoc. in c. veniens n. 5. Pan. nu. 7. 19. Ioan. And. n. 15. de præscript. secura rem efficit, si secundum privilegium impetraretur ad corroborationem primi privilegii, vel primæ præscriptionis, vel juris, quia tunc utrumque valeret, c. inter dilectos de fid. instr. c. auditio de præscript. cap. cum olim c. ex tenore de privil. Ie. And. in c. veniens n. 16. de præscript. statutorum † quoque & consuetudinum in privilegio 12 eis contrario debet fieri mentio, alias valet contra ius commune, nō contra statuta, vel

CON-

consuetudines, Franc. in c. cum ex eo sub n. 4.
 vers. ingl. ibi careant & Gemin. & Can. de elect.,
 in 6. per c. i. de constit. in 6. Franc. in c. i. nu. 9.
 & 10. defil. presbyt. ord. vel non in 6. Acquit.
 13 tur privilegiato † statim à die datæ, c. i. §.
 i. in fin. vers. nam si alicui de concess. prab. in 6.
 c. i. & ibi Host. n. 13. host. tit. in 6. & Can. latè
 Ias. in l. beneficium n. 46. & seqq. ff. de constit.
 princip. & ante notitiam illius, sive in favo-
 rem totius ordinis fuerit concessum, l. pen.
 C. de decurcionibus & c. lib. 10. in fin. in verb. ex
 die ex quo promulgata est, sive alicui privato,
 §. sed ex constitutione nostra ibi illico Imperiali-
 bus codicillis prestitis instit. quib. mod. jus par.
 pot. sol. late Rota dec. 14. in prin. & n. 10. par. 2.
 divers. vel à tempore notitiae, mox ubi per-
 venerit ad privilegiatū, Card. Zab. in procem.
 clem. §. universitat. n. 5. per tex. in c. i. §. ex pacto
 de concess. prab. in 6. Ias. in l. fi. nu. 46. & plurib.
 seqq. ff. de const. princ. & ibi DD. Rot. d. dec. 14. n.
 11. par. 2. plures cumulans, nulla facta notifi-
 catione aut intimatione illi, cui per privile-
 gium sit præjudicium, Dec. conf. 168. nu. 3. &
 4. Gemi in c. i. §. dicebat abbas num. 4. per illum
 text. & §. ex parte n. 5. & seq. de concess. prab. in
 6. atq; concernit præterita tantum quoad a-
 ducturos, futura autem nullo modo con-
 cernit, clem. i. in fin. de censib. & c. & ibi Can.
 clem. literas de rescr. & ibi Can. Interpretatio
 14. privilegii † spe etatad principem, c. ordinarii
 §. si vero de off. ord. in 6. l. ex facto in priu. ff. de
 vulg. & pup. c. fi. insi. prin. de concess. prab. in 6. c.
 cum venissent de jud. l. fi. C. de legib. Bal. in c. i. n. 3.
 & ibi DD. communiter apud quem vel quos cont.
 feud. deb. term. sive de interpretatione privi-
 legii agatur principaliter, l. Nerac ff. de reg. jur.
 c. inter alia de sent. excom. c. sicut §. ex his vers.
 sicut enim in qu. i. sive incidenter, de mente
 concedentis privilegium, est disputatio, c.
 ex parte et. i. de verb. signif. & ibi Innoc. c. cum
 tempore de arbit. Pan. in c. cum venissent sub n. 3.
 & ibi Can. communiter de vid. ac etiamsi pri-
 vilegium ex post facto evallisset enormiter
 lativum juristertii, quia pro eius declaratio-
 ne, & restinctione fieri debet reversus ad
 principem, c. decet & ibi gl. i. in fin. & Can. de
 reg. iur. in 6. gl. fin. in c. suggestum de dec. Alex. in
 Lex facto n. 9. ff. de vulg. & pup. Rot. diver. decis.
 83. par. 2. quæ regula limitanda est i. quando
 agitur incidenter de interpretatione privi-
 legii, & disputatur, non de mente conce-
 dentes privilegium, sed de incapacitate pri-
 vilegiati, vel subreptione privilegii, quibus
 casibus, inferior potest declarare privile-
 gium, nisi princeps esset in loco, arg. c. i. &
 2. de confir. util. vel inutil. Pan. in c. cum venis-
 sent sub n. 3. vers. aut queritur nunquid inferio-
 rum, & ibi Fran. Aret. Fel. n. 1. & Can. commu-
 niter de jud. Beneficium proprie sumptum † 15
 largissime est interpretandum, quia tantum
 præjudicatur cōcedenti, & in hac specie in-
 telligenda est lex, beneficium, ff. de const.
 princ. ac cātera jura quæ dicunt, quod be-
 neficia principis largissime debent interpre-
 tari. Privilegium etiam proprie sumptum 16
 debet largissime interpretari, verum in quā-
 tū præjudicat tertio, vel juri communi de-
 bet stricte interpretari, in quo non habent
 locum jura dicentia beneficia principis la-
 tissime interpretanda fore, Pan. in c. olim n. 7.
 de verb. signif. & ibi Can. Ias. in l. beneficium
 n. 25. 31. & 33. ubi limitat utrumque regulam
 & DD. ff. de const. prin. late Fel. in c. caus. que n.
 10. & seq. de rescript. Hinc infertur, quod ex-
 emptus ratione certæ rei vel loci certi, non
 censemur exemptus ratione alterius rei,
 vel loci, c. cum capella h. t. Quod religiosis
 quibus à Sede apostolica est indultum, ut
 ecclesias suas in proprios usus possunt con-
 vertere, decedentibus personis earum, non
 licet auctoritate propria possessionem ea-
 rundem intrare, sed per dicecelanum epi-
 scopum

scopum in ipsa sunt inducendi, quia per indulgentiam huiusmodi episcopali jure non derogatur, c. pastoralis h.t. Privilegium monasterio indultum, ut nullus episcopusecclesiastis utroque jure illi subjectas in terdicto supponere, vel monachum seu clericum eiusdem monasterii synodare, velexcommunicare præsumat, intelligitur de monachis & clericis in ipso monasterio permanentib, vel ad ecclesiastis destinatis utroque jure sibi subjectas, c. quoniam h.t. Privilegium de decimis novalium non solvendis, non comprehendit decimas tempore privilegii impetrati ab aliis possessas, c. dudum h.t. Is quoque qui habet privilegium sive indultum percipiendi fructus primi anni beneficiorum vacantium, non potest illos recipere propria auctoritate, sed de manibus eius cui infra illum annum beneficium fuit collatum, ad quem pertinet exercitium actionum, regimen & gubernium beneficii, Anch. in c. si propter numer. 5. de rescr. in 6. Rot. divers. dec. 7. num. 4. par. 2. reprobata gl. in d.c. si propter, quia differentia est inter concessione fructuum & concessionem ulius fructus, l. fundi trebatianif. de usuf. leg. l. si quis itaff. de usuf. Privilegium concessum dispositioni principali, ad dispositionem sibi adjunctam non trahitur, l. si ita scriptum fuerit cum Titius ff. de manumis. testam.

17 Privilegiatus non utitur privilegio contra pariter privilegiatum, l. verum §. fin. in prin. ff. de minor. §. sed & hoc presenti authent. de sanctiss. Episc. &c. Fallit quando unus est privilegiatus in genere, sed non in ea causa de qua agitur, altera vero est privilegiatus in causa, quia tunc utetur privilegio contra alterum in genere privilegiatum, c. auditio de rescr. in int. l. si ff. ex quib. caus. maiores &c. & ibi gl. & DD. 2. Fallit, quando uterque est privilegiatus respectu eiusdem cause de qua

agitur, sed unus habet privilegium potius altero, qui præfertur, l. verum §. fi. in fin. cum l. seq. ff. de min. potest autem esse potius, quia unus certat de damno, alter de lucro, vel quia causa concedendi privilegii sunt favorabiliores, d.l. verum §. fi. cum l. seq. l. regula vers. hac ratione ff. de jur. & fact. ignor. l. Titio usufructus §. ff. de cond. & demont. vel quia temoto privilegio jus commune ei assilit, l. eius militi §. l. ff. de milit. test. Luc. depenna in l. 4. C. de silent. &c. li. 12. quando vero causæ privilegiorum sunt patres, vel privilegia patris potentiaz, tunc conquassatis privilegiis jure communi utuntur, Pan. in c. praesentia num. 36. & 37. de prob. vel concurrunt ambo & pariter admittuntur, l. privilegia ff. de privileg. credit. & ibi gloss. magn. & DD. & inter ipsos potior est conditio possidentis, l. si sicum §. sequitur ff. de verb. oblig. c. in part. de reg. jur. in 6. Pan. in c. in praesentia n. 36. 38. & seqq. de probat. Bart. in authen. quas. actiones n. 3. & 4. C. de sacros. eccl. & ibi DD.

Perditur privilegium † multipliciter, 18 gloss. l. in c. suggestum de decim. & ibi Pan. nu. 6. & Can. Gail. obs. b. lib. 2. 1. Modo à lege, vel ab homine expresso, quo finit cursum suum, l. quoties C. de precib. Imp. offer. Felin. in c. cum accessissent. num. 24. de constit. accessante causa privilegii, c. generaliter 16. qu. 1. l. non tantum §. eos qui ff. de excus. tut. l. cura §. deficientium ff. de muner. & honor. quando continet actum successivum, secus si habent suam perfectionem, Pan. in d. c. suggestum numer. 5. de decim. Quando competit ratione alterius, eo sublatu, tollitur & privilegium, l. filio §. maiori ff. de adm. leg. Rot. divers. decis. 70. per totum par. 1. 3. Datum ad aliquid faciendum non usu per decennium, l. 1. ff. de nund. Felin. in c. cum accessissent. n. 25. de const. ubi ampliat & limitat. 4. Datum ad aliquid

aliquid non faciendum, per contraventio-
nem & unicum actum privilegio contra-
rium, c. pro illorum de præb. c. cum accessisse in
fin. & ibi Felin. num. 8. ampliat & limitat &
Can. & cum M. de const. l. 1. C. de tis qui sponte
pub. mun. sub & ibi DD. lib. 10. 5. Revocatio-
ne principis, quando privilegium conce-
sum fuit sine causa subdito. gloss in casus posit.
in fine & gloss. fin. in c. decet de reg. jur. in 6. &
ibi Franc. num. 4. & DD. gl. in elem. dudum in
princ. in verb. instantes de sepult. & ibi Can. vel
ex causa dissolutionis, vagationis, diminu-
tionis cultus divini, c. fin. de rescr. in 6. vel quia
ex post facto aliis infertur lœsio enormis, c.
suggestum c. nuper. de decim. c. quid per novale de
verb. signif. vel quia privilegiatus non servat
privilegia à superiore subditis suis concessa,
c. dilecti & ibi gloss. si. alleg. concord. hoc tit. quæ
si fiat per viam legis, nocet post duos men-
ses, c. 2. & ibi noratur in verb. ante prohibitio-
nem & ibi Can. de confit. Felin. in c. ex parte el.
3. sub num. 21. vers. fallit 11. de rescript. aliter
facta revocatio non nocet antenotificatio-
nem factam privilegiato, Franc. post Ioan.
And. in c. fin. sub num. 5. de rescript. in 6. inter-
rim dat titulum coloratum, Achil. decis. 4. de
restit. spol. Archid. in c. fin. in fine de rescript. in
6. c. proposuisti circa finem vers. sed ea plane
82. distin. & ibi gloss. in verb. rogabitur & Can.
tertio, cui per revocationem fit præjudici-
um, n. n. debet fieri intimatio, Zab. in
elem. 1. in 3 1. quest. de appell. Crescent. decis.
13. num. 2. & 3. hoc tit. Privilegium conce-
sum non subdito est irrevoicable, gloss. in ca-
sus posit. in d. c. decret. & ibi Canon. Pan. in c. no-
vit. sub num. 23. & seqq. de jud. & ibi Can. 6.
Renunciatione expressa, vel tacita privile-
giati, c. si de terra hoc tit. c. ad apostolicam c. sta-
tuimus de regul. & c. c. quam sit periculosem 7.
quest. 1. etiam si sit concessum cum decreto
arrant, Panorm. in c. fin. S. is autem in 2. not.
& num. 5. de off. deleg. & ibi Can. Crescen. decis.
4. num. 3. hoc tit. modo non tangat jus supe-
rioris, c. cum tempore de arbit. aut tertii. c. con-
tingit de sent. excomm. aut privilegiatus non
contravenerit, sed tantum passus sit per a-
lium contraveniri privilegio habenti decre-
tum irritans, Archid. in c. cum de beneficiorum.
2. de preben. in 6. Franc. num. 6. & Can. com-
muniter Crescent. decis. num. 4. hoc tit. 7. Pro-
pter abusum, c. privilegium 1 l. quest. 3. c. ubi
74. distin. l. liberaff. de pecul. l. qui sine ff. de neg.
gest. 8. Præscriptione quadraginta annorum
tolluntur privilegia ecclesiæ, ac statuta
& consuetudines ecclesiæ favorabiles, c. ac-
cedentibus & ibi Pan. num. 4. & 5. & Can. hoc
tit. ac etiam privilegia communitatibus
competentia, Crescen. decis. 4. num. 5. hoc tit.
per not. in l. fin. & authen. quas actiones C. de sa-
cro. ecclæ. 9. Morte omnium quis sunt de col-
legio, ut ne unus quidem superstes reman-
ferint, quia collegium renovatum non esti-
dem cum priore, arg. l. postquam in princ. ff. ut
leg. nom. cau. & ibi gl. in ver. personal. intercidit
ff. de cond. & demon. l. quidam ff. de jur. codicil.
Horat. Mand. de privil. ad instar. gl. 7. num. 44.
nisi forsitan loco concessa fuerint privilegia,
l. sicut §. si. & ibi gl. si. & DD. ff. quod cujusque
univers. nom. Bart. in l. si. in ff. de colleg. illic.
Bald. in l. si grege dicte omnib. mortuis collegium
remanere habitu, & durare ejus privilegia ff. de
leg. 1. 10. Destruicto collegio per superio-
rem, l. si susfructus ff. quib. mod. usus finiat. Bal.
in d. l. si grege ff. de leg. 1. Inno in c. cum injunctio
num. 2. & ibi Can. de nov. op. nunt. Gail. obs. 61.
lib. 2. Per secundum privilegium in dubio
non censetur revocatum primum, quia pri-
vilegia non æstimantur ex tempore, sed ex
caula. gloss. mag. in summa 25. q. 2. vers. nunc vi-
dendum est quod privilegium, & ibi Can. etiamsi
secundum sit imperratum super eadem re,
Pan. in c. cum olim el. 2. num. 17. hoc tit. nisi pri-
vilegia

Dd vilegia

Summa in Decretal.

vilegia sint inter se contraria, Butr. in c. accedentibus sub nu. 8. vers. conclude per predicta hoc tit. & ibi Can. Caput aq. decis. 309. par. 1.

19 Exemptio † est separatio à jurisdictione ordinarii, arg. I. sed et si per prætorem §. actio exempta ff. ex quib. cauf. major. §. item contra Inst. de inut. stipulat. in fine l. qui saxum ff. donation. acquiritur privilegio tantum, c. cum olim & seq. hoc tit. c. cum persona §. nos volentes hoc tit. in 6. præscriptiones & privilegio, c. cum persona §. quod s̄ tales hoc tit. in 6. ac præscriptione tantum, c. cum persona §. si autem

20 & §. si si. hoc tit. in 6. Exemptionem † concedit Summus Pontifex quia est de reservatis Sedi Apostolice, c. frater noster 16. quest. 1. c. quod translationem & ibi glos. mag. circa fin. de off. leg. & Can. c. sicut u'ura & ibi glos. mag. & Can. de excess. pralat. Item Episcopus qui potest Ecclesiæ inferiori dimittere servitia & jura sibi debita ex causa, & de consensu Capituli, c. constitutus de relig. domib. c. cum venerabilis & ibi Archid. 1. not. 10. And. nu. 7. & Can. de censib. vital. in cle. ac tendentes §. hoc igitur n. 10. & seq. de stat. monac. Imperator in temporalibus, Gail. obs. 17. & obs. 21. lib. 1. de quibus sigillatum videamus.

Summus Pontifex concedit privilegium **21** † libertatis exemptionis, ac indulgentias, quæ diversæ sunt, ut patebit ex infra dicendis, nam exemptio Ecclesiæ multis modis sit, ad instar emancipationis, Pet. Rebuff. conf. 1. 42. col. 3. §. fin. Inst. quib. mod. jus par. pot. sol. & ibi post gloss. ff. Dd. vel manumissionis & ex pluribus causis, Baldus de privileg. intrat. de empt. nulla facta diæcesani Episcopimentione, c. cum olim el. 1. §. non igitur & ibi Bus. n. 17. & Can. hoc tit. in his datur positivus, comparativus, & superlativus, 10. And. in c. Episcoporum, num. 10. hoc tit. in 6.

22 Libertas † diversa est ab exemptione, c. cum persona in princ. ibi prætextu. exemptionis vel li-

bertatis c. si papa in princ. ibi sententia exemptionis seu libertati b. t. in 6. c. cum inter viros ibi libera exitit & exempta de consuet. & idem importat quod nullus diæcessis practici appellant, locus enim liber nec est in diæcessi, nec de diæcessi, sed territorium separatum, c. auditio §. quocirea de prescript. c. cum olim de prescrip. Feli. in c. graven. 2 de off. ord. Ros. diver. decis. 207. num. 2. & seqq. par. 2. c. 9. sess. 24. ibi qua in nullius diæcessi esse dicuntur ab Episcopo cuius Cathedrali Ecclesia est proximior. plerumq; Prælatus † in loco libero habet jurisdictionem **23** quasi Episcopalem, omniaq; pertinentia ad dignitatem & jurisdictionem Episcopalem possunt per eum explicari, Pan. in c. sicut unire sub n. 3. de excess. pralat. c. abbates & ibi glos. in verb. quasi Episcopalem & Can. b. t. Innoc. in c. 1. in fine de clem. peregr. Can. post gl. in verb. proprij in clem. 1. de reb. Eccles. non alien. & coram eo possunt fieri concursus Ordinarii in collationibus parochialium, Card. Seraph. decis. 1386. c. Ordinariis & ibi post gl. 1. Can. de off. ord. in 6. clem. 1. & ibi post gl. in verb. diæcessans Can. de for. compet. Garc. de benef. par. 9. c. 2. §. 1. n. 129. & seqq. Literæ dispensationum matrimonialium & similes eidem à sede apostolica remittuntur, Card. Seraph. decis. 1052. Pan. in clem. 1. n. 15. & ibi Can. de for. comp. Garc. de benef. par. 9. c. 2. §. 1. n. 142. & seq. ac exercet jurisdictionem, & visitat privative quoad episcopum, Card. Seraph. decis. 1278. n. 4. Gemin. in c. 2. nu. 3. & nu. 19. & ibi Can. de confit. in 6. Garc. de benef. par. 9. c. 2. §. 1. n. 145. præterea quæ sunt ordinis episcopalibus, d. c. abbates & ibi gl. in verb. quasi episcopalem Pan. in c. accedentibus nu. 2. & seqq. de excess. pralat. Franc. in c. quamvis 1. §. quamquam n. 8. de prab. in 6. Ecclesia † & monasterium nullius diæcessis **24** sunt in Provincia, clem. fin. in princ. ibi per quævis loca exempta sive provincia b. t. sed non de provincia Vitalin. in d. clem. fin. n. 40. & 41. ac potest

potest Archiepiscopus in eis, eorumque di-
strictu & territorio de prælati & capituli,
vel abbatis, & conventus consensu exercere
ea, quæ sunt ordinis, sed aliquā jurisdictionē
in eisdem non potest exercere, etiam de eo-
rum licentia, *Vitalin. in d. clem. s. n. 64. & 65.*
& *Can. communiter*, Quandoque summus
Pontifex eximit † locum, vel personas ratio-
ne loci, & siquidem in alio privilegio vel
scriptura, nō facta principaliter super dona-
tione, vel sententia exemptionis, seu etiam
libertati aliquam ecclesiæ ad ius & propri-
tatem Romanæ ecclesiæ pertinere, vel consi-
milia verba narrat, non propterea illius ec-
clesiæ exemptio est probata, nisi de exem-
ptione aut libertate aliter doceatur, si autem
ecclesiæ vel monasterio exemptionis privi-
legium concedendo, vel super illius exem-
ptione sententiando asserat ipsam ecclesiæ
fore exemptam, aut eam juris Beati Petri
existere, sive ad ius & proprietatem Roma-
næ ecclesiæ, vel ad Romanam ecclesiæ spe-
cialiter, aut sine medio, vel etiam simplici-
ter pertinere, vel si dicat, quod ecclesia sit li-
bera, vel quod portatur Romanæ ecclesiæ
libertate, aut si dicat indefinite quod Ro-
manæ ecclesiæ annum censum solvat, ad
perceptæ libertatis indicium, sola enim so-
lutio census non probat exemptionem, c. re-
cepimus h. tit. c. si Papa § si vero hoc tit. in 6. sive
quod illam ecclesiæ eximit ab ordinarii
potestate, vel quod non audeat istic episco-
pus cathedram collocare, aut imperandi,
seu ordinationē, quamvis levissimā facien-
di exercere aliquam potestatem, similiter si
aliquis recipiat in proprios & speciales sub-
jectos, secus si speciales filios, aut utatur a-
liis multiplicibus verbis & formis in c. si Pa-
pa hoc tit. in 6. relatis, & per Canonistas cu-
mulatis, plenè debent ecclesiæ, monasteria,
& personæ hujusmodi exempta judicari, c. si

si Papa hoc tit. in 6. Per exemptionem † ec. 26
clesiæ concessam, ipsa ecclesia cum atrio, &
ipius Prælatus qui est de corpore ecclesiæ,
Bart. in l. quod constitut. per illum text. ff. de mi-
lit. testam. Felin. in proem. decret. in verb. Greg.
n. 13. monachi, vel Canonici, clerci etiam,
& conversi, perpetuoq; oblati (non tamen
ecclesiæ ejusdem presbyter qui parochia-
norum curam habet, quoad ea quæ ad can-
demi curam pertinent, nec ipsi parochiam,
sive populus) intelliguntur exempti, c. per
exemptionem in princ. hoc tit. in 6. pulchrè Ar-
chid. in c. frater n. 2. & seqq. 16. quest. 1. Hospi-
tali † exempto Prior eiusdem qui est de cor- 27
pore hospitalis est exemptus, sed si Prior ho-
spitalis esset laicus prout esse potest, clem. 2.
de relig. domib. tunc in his quæ respiciunt suam
personam non est exemptus, *Bart. in d. l. quod*
constitutum n. 3. ff. de milit. testam. Monasterio
exempto, † capella, sive membra non cen- 28
sentur exempta, quorum ratione tenetur
abbas exemptus accedere ad Synodum epi-
scopalem, & pro ipsis membris episcopio ex-
hibere reverentiam, obsequium & hono-
rem, c. ex ore hoc tit. ipsæque ecclesiæ, † mo- 29
nasteria, cætera que loca exempta, licet non
sint de diæcensi, sunt tamen in diæcensi, clem.
fin. & ibi *Anchar. in 1. not. Vitalin. n. 40. & seqq.*
hoc tit. *Felin. in c. grave n. 2. de off. ord. Pan. in c.*
apostolicæ n. 3. de donat. & utroque Can. Rot.
divers. decis. 107. n. 2. & seq par. 2. exceptio e-
nim cum sit privatio, utique presupponit
habitum, l. decem ff. de verb. o. lig. 1. manumisio-
nes ff. de just. & jur. c. quod vero non formatum
32. quest. 2. quod si canonici † aliqui usus ecclæ 30
eximantur, ipsi soli Canonici, non au-
tem ecclesia vel alii ejus clerci conversi, vel
oblati sunt exempti, c. per exemptionem §. ve-
rum & ibi *gloss. pen. & fin. hoc tit. in 6.* si au-
tem clerci cuiusvis † ecclesiæ eximantur, 31
tunc tam Canonici, quam alii clerci exi-
muntur,

Dd 2 muntur,

muntur, non tamen ecclesia, d.c. per exemptionem § fin. hoc tit. in 6. Interdum ecclesia † & plebs eximuntur, c. cum olim §. quia prædictus de prescript. pleno jure quoad temporalia & spiritualia, & quoad legem jurisdictionis, & quoad legem diæcesanam, Pan. in c. quoniam num. 3. & Innoc. in c. ex ore in gloss. super verb. exempta & ibi lo. And. post num. 7. idem Innoc. in c. pastoralis numer. 3. hoc tit. c. dilectus & ibi not. de off. ord. c. 1. de stat. monac. c. per exemptionem hoc tit. in 6. c. cum & plantare §. in ecclesiis & ibi glos. & Dd. hoc tit. glos. in clem. 1. in verb. ad mensam vers. nec putes de excess. prælat. Pan. in c. de monachis num. 9. de præben. late Felin. in c. auditio n. 4. & seqq. de prescr. latissime Pan. in c. cum inter vos n. 12. & seqq. de rejudic. & exemptus prælat⁹ habet jurisdictionē quasi episcopalem in suos subditos, clem. 1. & ibi glos. in ver. proprii & Card. in 34. q. de reb. eccl. non alien. Nayar. cons. 23. deprivil. Prob. ad monac. in c. abbates numer. 4. & 5. hoc tit. in 6. Bald. in auth. causa qua sub n. 6. vers. in gloss. quid si est Cod. de episc. & cleric. & quando exemptione est plena non tenetur ad jus reverentiale episcopo, Felin. in c. cum inter sub num. 4. vers. quod non placet de rejud. & ibi Pan. num. 13. & 15. & Can. Put. decis. 114. lib. 3. Achill. decis. 14. hoc tit. imo exemptione papalis plena tollit jus visitandi, Socin. in tract. de visit. num. 16. vers. primo quaro per c. cum persona hoc tit. in 6. arg. c. cum venerabilis & c. cum instantio de consil. maxime quando correctio conceditur abbatii, & prohibetur quod episcopus non possit excommunicare, quia cum sint cohaerentiæ visitationi, sublata censetur visitatio, Achill. decis. 15. hoc tit. arg. à contrario sensu c. cum venerabilis §. 1. de censib. Marian. Socin. in tract. de visit. nu. 15. & 16. verum quantumcumque lata sit libertas, † vel exemptione, non includit exemptionem ratione delicti, contractus vel rei, si sit

delictum perpetratum, contractus initus, vel res sita in loco non exempto, quominus, si ibi reperiantur, coram ordinariis istorum locorum, conveniri possant, c. 1. in prin. hoc tit. in 6. c. quoniam & ibi Host. num. 2. hoc tit. & Can. Pan. in c. tuarum num. 8. hoc tit. ubi autem domicilium habent, non possunt conveniri aliquatenus super istis, nec domiciliorum, prætextu locorum diæcelani (si ubi deliquerunt, vel contraxerunt, aut res ipsa consistit, illi convenientur) remittendi eos illic, vel ipsis ut illic respondeant injungendi aliquam habent potestatem, c. 1. §. nunquid hoc tit. in 6. & ibi Franc. & Can. communiter, sed tunc recurrit ad Papam, Franc. in d.c. 1. num. 3. in fin. hoc tit. in 6. & ibi Can. quandoque exemptione concedit personæ, † non respectu certi loci, ut protho- 34 notariis, Comitibus palatinis, familiaribus, & Capellanis Papæ & similibus, c. ne aliqui hoc tit. in 6. qui jure veteri ratione delicti non poterant coram ordinario conveniri, aliaeorum privilegium fuisset inutile, Pan. in c. tuarum in fin. hoc tit. ex decretis Concilii Tridentini ipsis ordinariis tanquam Sedis apostolicæ delegatis plene omnibus subjiciuntur, c. quoniam 1. sess. 24. c. ecclesiastum 1. resp. sess. 6. Martinus Papa quintus in Concilio Constantien. revocavit omnes exemptiones concessas ab obitu Gregorii 11, usque ad tempus ipsius constitutionis, sive à veris, sive à schismaticis Pontificibus, præter exemptiones concessas de consensu ordinarium, Rot. Farin. decis. 355. par. 2. Greg. 15. decis. 509. Aliquando † summus 35 Pontifex eximit ecclesiam, aut clerum à jurisdictione episcopi, eosq; nō sibi, sed alteri prælati, c. anditis §. quo circa c. cū olim de prescript. Pan. in c. cū inter n. 15. de rejudic. vel Archiepiscopo aut episcopo viciniori pleno jure subiect, Gemin. in c. statutum §. cum vero num. 3.

num. 3. de rescript. in 6. Rot. divers. decis. 207.
 num. 5. par. 2. faciunt not. per Pan. in cap. super
 hoc num. 6. de paroch. & alien. perpetuo, & vi-
 detur concessisse omne jus episcopale, nihil
 episcopo reservato, Pan. in d.c. cum inter ny.
 36 15. de rejud. & ibi Can. vel ad tempus † cle-
 rum totum, aut singularem clericum pro-
 pter item quam habet cum episcopo civilē,
 vel criminalem Mandoſ. in praxi sign. grat. tit.
 exemptiones ab episcopo vers. clerici episcopo sub-
 jecti & vers. seq. & deputat Archiepiscopū,
 vel viciniorem episcopum qui juridictio-
 nem in clerum aut clericum exerceat du-
 rante lite, Faber. in §. sed hoc tempore num. 7.
 Inst. de iis qui sunt sui vel alien. jur. Bald. in l.
 2. §. dominorum num. 2. & 4. ff. de his qui sunt
 sui vel alien. juris & ibi Dd. Cassad. decis. fin. n.
 3. & seqq. hoc tit. duratque hæc exemptio
 & deputatio, non solum quædūt durat lis
 super causa principali, Staphyl. de lit. apost. in
 form brev. §. indultum num. 10. nisi simplici-
 ter concessa durante lite ad petitionem epi-
 scopi restringatur ad certum tempus & ut
 subditi sint diligentes in cause expeditione,
 Cassad. decis. fin. in fine hoc tit. glas. unica in l.
 unica C. ut nemo invitus agere vel accus. cog. in fi-
 ne l. si eo C. de remiss. pign. 1. & ibi glas. 2. alleg.
 concord ff. de curat. bon. dand. sed etiam illi durat
 lis super fructibus & expensis, quo casu lo-
 let præfigi terminus certorum mensium ad
 liquidandum, Rot. divers. decis. 768. par. 1. l. 3.
 & l. fin. C. de execut. rei jud. Aliquando sum-
 mus Pontifex non eximit, † sed committit
 Iudici, ut durante lite eximatur, addita clausu-
 la, constiro de sævitia, quæ a homnia proba-
 ri debet per actus post item motam gestos,
 ex quibus præsumitur sævitia, nisi per epi-
 scopum doceatur de processu, Mandoſ. in
 praxi sig. grat. tit. exemptiones ab episcopi vers.
 clerici episcopo & vers. seq. Achill. decis. 16. hoc
 tit. ex eisdem causis jure civili datur exem-
 ptio à jurisdictione Iudicis ordinarii, text.
 in l. 1. C. de off. comit. Socin. patrim. l. 1. §. illo
 videlicet adjicendo C. si quacunque pred. pat. l.
 fin. ff. si quis à par. manumiss. fuerit l. si postula-
 verit §. jubet ff. de adult. l. si lenones C. de episc.
 And. Gail. obs. 17. lib. 1. Præterea quod si Ci-
 vitas efficitur rebellis Principis potest Princeps eximere castra ab obedientia Civitatis,
 quæ postea non recuperabit, licet reverta-
 tur ad obedientiam, Pan. in cap. inter quatuor
 sub num. 4. & 5. & ibi Felin. in princ. de maior.
 & obed. Quando Papa concedit aliquod
 privilegium exemptis, vel aliquid onus im-
 ponit exemptis, videtur intellectus de ex-
 emptis sibi immediate subjectis & non de
 aliis, c. ad abolendam § fin. de heretic. Vitalin.
 in clem. attendentes §. hoc igitur nu. 9. & seq. de
 stat. monach.

Indulgentia † à libertate & exemptione 38
 differt, Franc. in c. cum persona in 3. not. h. tit.
 in 6. c. si Papa §. idem dicimus hoc tit. in 6. Zab.
 in elem. 1. in 6. not. de censib. quia restringitur
 ad certum tempus, Io. And. in c. cum in no-
 stra sub num. 2. in verb. Indulgentia de sepult.
 & ibi Can. ut in exemptione concessa pro-
 pter item, vel ad certos actus, d. c. si Papa §.
 idem dicimus hoc ist. in 6. cap. fin. §. fin. hoc tit.
 qualem habent illi quibus, ut non nisi sub
 uno certo Iudice teneantur de se conque-
 rentibus respondere, apostolico privilegio
 est concessum, c. 1. c. 1. hoc tit. in 6. in fin. prin-
 ac ratione delictivè contractus, autrei ali-
 bi perpetrati gesti vel sita, si ibi reperiantur,
 coram ordinariis locorum conveniri pos-
 sunt, coram ordinario ubi domicilium ha-
 bent, super istis nullatenus conveniri pos-
 sunt, aut ab eodem ad locum delicti, con-
 tractus rei remitti, vel illis injungi, ut illic
 respondeant, si ubi deliquerunt, vel contra-
 xerunt aut res ipsa constituit illi convenian-
 tur, sed recurrentum est ad summum Ponti-

Dd 3 fitem

ficem, c. 1. in fin. & ibi gloss in verb. & id ipsum
& gloss seq. Franc. & Can. hoc ist. in 6. Resi-
dentes in Curia Romana vigore Eugenianæ
constitutionis, aut familiaritatis Cardinaliū,
extravag. divina hoc tit. inter comm. qui ex de-
cretis Concilii Tridentini, ratione benefi-
ciorum ecclesiasticorum quæ obtinent, or-
dinarii jurisdictioni subjecti permanent, nō
obstantibus quibuscumque inhibitionibus,
c. quoniam el. 1. in fine sess. 24. Capellani Re-
gii qui gaudent huiusmodi privilegio quod
nullus Archiepiscopus, vel episcopus in per-
sonas Canonorum eiusdem Capellæ su-
spensionis, vel excommunicationis, aut in-
terdicti sententiam audeat proferre, c. cum
capella hoc tit. c. quoniam el. 1. vers. & quoad
Capellanos sess. 24. ideoque in capella delin-
quentes possunt per episcopum alia pœna
puniri, quia in certis articulis privilegiati
ordinariorum jurisdictioni quantū ad alia
sunt subjecti, c. si Papa § pen. hoc tit. in 6. Rot.
decis. 744. n. 2. & 4. par. 1. divers. si vero Ca-
pellani regii obtinent patochiales, aut alia
beneficia episcopo subjecta, & in eis delin-
quent, possunt ordinarii debitum suæ ju-
risdictionis etiam quoad præmissa contra
iplos liberè prosequi & exercere, d. c. cum
capella in fin. Idem obtinet in religiosis quæ
plurimis, in quorū privilegiis continetur,
ne quisquam episcopus, vel Archiepisco-
pus monasteriorum suorum monachos
pro ulla causa ulloveloco interdicere, su-
pendere vel excommunicare præsumant,
quia iidem ordinarii jurisdictionem suam
quantum ad ista, ubicunque illi fuerint pe-
nitutis exercere non possunt, nisi forsitan mo-
nachiad monasteriorum suorū prioratus,
ordinariis eisdem subjectos, vel ut gerant
eorum regimen, vel in eis tanquam proprii
locorum ipsorum monachi resideant, fue-
rint destinati, tunc enim ratione eorundem

Prioratum ordinarii sua jurisdictione in
ipsis etiam quoad præmissa, quamdiu mor-
rantur in illis, licet uti possunt, i. §. in eos
hoc tit. in 6. & ibi gloss. in verb. quantum ad ista
& Can. communiter. Simile judicium est de
ecclesiis & capitulis, quæ habent consuetu-
dines, juramenta, sententias, concordias,
quarum vigore sunt immunia & libera à
visitatione, correctione, & emendatione e-
piscoporum, & exempta dici possunt exem-
ptione capta in genere. Rot. divers. decis. 743.
sub n. 3. par. 1. per c. 4. sess. 14. In his & simili-
bus indulgentiis inspicienda sunt ecclesia-
rum privilegia & iporum tenor est diligen-
tius attendendus & observandus, c. porro c.
recipimus hoc tit. Possunt locorum ordinarii
† eos qui se asserunt per privilegia seu in-
dulgentias sedis apostolicæ exemptos requi-
rere, & ipsi requisiti tenentur huiusmodi
privilegia, vel indulgentias ipsis ordinariis in
loco congruo & securu, aut aliquibus pru-
dentibus viris omni suspicione carentibus
ad hoc per dictos ordinarios deputatis, in-
traterminum competentem pro facti qua-
litate ipsis ordinariis, vel delegato-
rum suorum arbitrio moderandum, justo
impedimento cessante, ostendere, & ad
legendum integraliter exhibere, nec non
de articulis de quibus controversia fuerit
transcriptum tradere, c. cum persona §. 1. hoc
tit. in 6.

Exemptus † non potest jurisdictioni or-
dinarii se subjicere per prorogationem, aut
alias, quia non tantum de suo, sed etiam su-
perioris præjudicio agitur, c. cum tempore de
arbitr. c. cum dilectus de relig. domib. late Pan. in
c. significasti num. 9. & seqq. de for. compet. Cre-
scen. decis. 3. de for. compet. Alvar. de prohib. feud.
alien. per Freder. § præterea si inter sub n. 4. vers.
nec obstat regula & vers. seq. & Afflict. n. 28. in
fine & Dd. Felin. in c. 2. in fine de sent. excom.
pulchre

pulchre Felin. in c. cum olim n. 3. & seq. de pra-
script. & ibi Can. Gail. obser. 40. li. 1. n. 2. & seqq.
sententiaque per ordinarium contra exem-
ptum lata, est ipso jure nulla, c. cum olim el. 1.
& ibi Anchæ. in 13. not. & c. seq. & utrobique
Can. hoc tit. maxime quando privilegium
habet decretum irritans, Crest. decis. 3. defor.
comp. c. statutum §. in nullo & ibi gloss. in verb.
citet partes & verb. expressus de rescr. in 6. & ibi
Dd. Imo non solent canones diæcesanis de-
legatam auctoritate apostolica dare juris-
dictionem in casibus in quibus nimius præ-
judicaretur privilegiis exemptionum, clem.
1. §. ne igitur & ibi gl. in ver. superiores de celeb.
41 mis. & Can. sed & in rescriptis ad lites debet
hieri mentio de exemptione, ubi cunq; litte-
ræ impetrantur contra exemptum de stylo
Curia, licet de jure communis de privilegio,
quod causat peremptoriam exceptionem,
sicut de ipsis peremptoris non est necesse
facere mentionem in tali rescripto, nec de illis
possit opponi in cum subreptionis, c. i. de lit.
conf. in 6. c. ex multiplici & ibi Zab. in 1. not. de
decim. Card. Seraph. decis. 351. n. 25. secus ubi
privilegium causat dilatoriam, c. cum ordine
de rescr. ratio stylis est, quia Curia dat alios
Iudices contra exemptum, nam contra ex-
emptum non solet deputari ordinarius loci,
sive episcopus, c. ex parte el. 1. & ibi Hofst. sub
nu. 1. in ver. nullamentio hoc tit. & Can. sive
Archiepiscopus ob metum gravaminum,
clem. 2. §. fin. hoc tit. quæ ratio concludit, ut
semper fiat de exemptione mentio, sive im-
petretur in præjudicium exemptionis, sive
nō, qui stylus est observandus, Pan. post Hofst.
in c. ex parte 1. n. 5. hoc tit. c. frater noster 16.
q. 1. & ibi post gl. Can. Multi sunt casus in qui-
bus loca tempta, ut in clem. attendentes de
stat. monach. clem. quia contingit de relig.
domib. c. ad abolendam §. fin. de hæret. ac
personæ exemptæ etiam regulares, ratione
loci, subiacent jurisdictioni ordinarii, sive
episcopi ut sedis apostolicæ delegati, non
autem capitulæ sede episcopali vacante, aut
Archiepiscopi, aut Patriarchæ, in quorum
Provincia situs est episcopatus, etiam quan-
do episcopo conceditur jurisdictione in loca,
Zab. in clem. attendentes in princ. in 4. qu. & ibi
Anchar. n. 2. in fine Vital. in §. fin. in fine, ne de-
trahatur privilegio exemptionis ultra quam
sit expressum, Io. And. in c. ad abolendam n. 16.
Pan. n. 16. Zab. in §. fin. & Can. communiter de
hæret. dictaq; delegatio morte summi Pon-
tificis, aut episcopi nō expirat quia sunt de-
legati, non Papæ, sed Sedis apostolicæ, quæ
non moritur, c. si gratiose de rescript. in 6. &
ista jurisdictione non delegatur personæ, sed
dignitati, quæ etiam nō moritur, c. quoniam
de off. deleg. & si contigerit appellari, appelle-
bitur ad Papam, & non ad proximum su-
periorem, gloss. in clem. 1. in verb. sua circa fi-
nem de suppl. negl. Pralat. & ibi Can. late Zab. in
c. ad abolendam §. fin. de hæret. quod si Ar-
chiepiscopus, vel quicunq; sit, impedit pro-
cessum episcopi contra talis exemptum,
poterit episcopus eum coercere, quia quo-
ad eam speciem est eo maior, c. sane 2. de off.
deleg Butr. in d. c. ad abolendam n. 27. & 2. seqq.
de hæret. & ibi late Zab. in §. fin. & Can. com-
muniter, & ordinarii negligentiam supplet
solus Papa, Zab. in clem. quia contingit §. in quo
n. 4. de relig. domib. 1. est in visitatione, c. 4. sess.
6. c. 8. sess. 7. c. 8. sess. 21. c. 9. sess. 24. Rot. divers.
decif. 736. & decif. 744. par. 1. 2. in collatione
ordinum, c. 10. sess. 23. 3. in approbatione
ad beneficia curata per concursum, c. 18. sess.
24. 4. quoad confessiones audiendas, cap.
quamvis sess. 23. Rot. Farinac. decis. 332. par. 1.
& prædicationem, c. 2. sess. 5. c. 4. sess. 24. 5.
est quoad processiones publicas, c. 13. sess. 25.
de regul. 6. est quoad festa, censuras & in-
terdicta, c. 12. sess. 25. de regul. 7. in clem. 1.
de suppl.

de suppl. negl. Prælat. 8. est in danda licentia laicum extrahendi ab ecclesia, in casibus à canone permisiss, quæ in loco exempto & nullius diæcesis pertinet ad episcopum vici- niorem, Gregor. 14. in constit. super immunit. eccl. edita 1591. §. volumus dictaque au- toritate declaramus. 9. quod in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum clericis sacerulares aut regulares extra mona- sterium degentes quomodolibet exempti, etiam si certum Iudicem à Sede apostolica deputatum in partibus habeant, in aliis ve- ro si ipsum non habuerint coram locorum ordinariis tanquam in hoc ab ipsa sede de- legatis convenientur, & ad solvendum debi- tum compelluntur, c. in exemptorum sif. 7. reliquos enumerat Paris. de resign. benef. lib. 3. quæst. 11. n. 8. & seq. quos ego spar- sim sub suis titulis annotavi, & tringinta duos casus enumerat Stephanus Quaranta in summa bullarii in verb. exemptio: Non li- 43 cer episcopo † in dictis casibus, aut quando tantum habet jurisdictionem in personas exemptas in loco exempto officialem con- stituere, & per eum jurisdictionem suam exerceere, c. 1. hoc tit. in 6. clem. 1. de testam. quando vero habet jurisdictionem in loco exempto, tunc potest constituere officia- lem, clem. attendentes de stat. monach. clem. quia contingit de relig. domib. Io. And. in c. cum episcopus num. 1. in fine & num. 2. de off. ord. in 6. Gemin. num. 10. Anch. num. 2. Franc. num. 3. in fine approbat. à Rota divers. decis. 796. par. 44 1. & decis. 145. par. 2. Sunt & alii casus † in quibus datur ordinario jurisdictione in exem- ptos simpliciter, absque clausula delegatio- nis à sede apostolica ut in c. 1. de privileg. in 6. clem. 1. de testam. clem. abusionibus de- penit. & remis. c. 1. de præbend. in 6. Ra- tio est, quia res non est exempta circa quam exemptus delinquit & trahit ad se exem-

ptionem & eam vincit: Zab. in d. clem. 1. de testam. sub n. 1. Archiepiscopi † per loca ex- 45 empta sive Provinciae possunt facete portari ante se crucem, item Archiepiscopi & episcopi diæcelsani possunt in eisdem locis exemptis populo benedicere, divina officia publicè vel privatim ibidem audire, & ea etiæ in pontificalibus celebrare, & facere in sua presen- tia sine pontificalibus celebrari, quovis con- trario privilegio non obstante, per ista tamen nullum exemptioni vel privilegiis eorundem aliud præjudicium generatur, nec ipsis Archiepiscopo vel episcopo jus aliquod acquiritur, elem. fin. hoc tit. & ibi late Zab. §. 1. num. 5. & 6. & Can. Ratio est, quia possunt uti insigniis quæ sunt voluntarie jurisdictionis & honoris, non autem quæ sunt contentiose jurisdictionis, ut celebra- re ordines sedere pro tribunali, c. cum episco- pus de off. ord. in 6. c. luminoso 18. quæst. 2. Zab. in clem. fin. in 1. oppos. hoc tit. & ibi Anch. & Can. extra provinciam Archiepiscopus non potest facere ante se portari crucem, quia licet delatio crucis non sit controversæ jurisdictionis, est tamen insigne sapiens supe-rioritatem, arg. c. ex tuarum de auct. & usu pall. & insignia deputata alicui dignitati non possunt deferti ultra territorium dignitatis, c. ut apostolica & ibi Anch. hoc tit. in 6. Quatuor patriarchæ faciunt ante te deferti cru- cem ubicunque, præterquam in urbe, vel ubi est Papa, vel Legatus, utens insigniis apo- stolicæ dignitatis, c. antiqua §. dominicae hoc tit. episcopi pontificalibus extra suam diæ- cesis uti possunt absque mixtura jurisdictionis vel officii, cum mixtura jurisdictionis vel officii non possunt, Anch. in clem. fin. n. 7. hoc tit. post gloss. in ver. & celebrare & ibi Can.

Exemptiones † concessæ à summo Pon- 46 tifice, quia sunt præjudiciales, nedum epi- scopis,

scopis, sed etiam Archiepiscopis, & superioribus prælatis, cum ecclesiastica jurisdictio sit ordinata per gradus, c. mos distinct. 65. c. cum dilectus de elect. c. 2. de concess. præb. c. Romana §. 1. de appell. in 6. c. 1. & 2. per totum 9. quest. 3. sunt odiosæ & restringendæ, c. 1. & ibi Can. hoc tit. in 6. Libertas vero & exemptio
 47 † quam episcopus concedit ex lege jurisdictio-
 nis, c. cum olim el. 2. §. distinguentes hoc tit.
 c. dilectus de relig. dom. quia per eam superioribus prælatis nullum sit præjudicium, sed tantum episcopo concedenti, ac ejus successoribus, quibus in pertinentibus ad dignitatem episcopalem potest præjudicare, etiam si non accedit confirmatio pontificia, c. cum venissent & ibi Pan. in 3. not. & Can. de confit. & sentire videtur Anch. in c. veniens sub n. 4. & ibi Can. de transact. Dec. cons. 151. in caus. exempt, in princ. latissime est interpretanda, Pan in c. olim sub n. 7. de verb. signif. & ibi Can. nec potest dici iuri contraria aut laesiva non minus quam emancipatio filii facta ab alio, vel a patre, quæ contra eos latissime venit interpretanda, l. fin. C. de emancipat, aut manumissio servi facta à Domino, §. peculium Instit. de leg. ac salvum remanet episcopo jus revocandi eos in porestatem ex causa ingratitudinis, l. unica C. de ingratis. lib. §. finitur Instit. quib. mod. tut. finit. cum vulgar. unde glos. in c. 1. in verb. exemptionis hoc tit. in 6. & post eam Io. And. dicunt quod eximere est propriæ sedis Apostolicæ, c. frater 16. quest. 1. c. nunc vero 9. quest. 3. unde Legatus a late-
 re hoc non potest, c. fin. de confir. util. vel ini-
 til. nec episcopus, c. 2. de excess. prælat. nec Archiepiscopus, c. sicut unire de excess. prælat. quia exemptiones episcoporum superioriorum Prælatis, & inferioribus non præjudicant, d. c. 2. de excess. prælat. sed tantum sibi
 48 met ipsis. Interdum episcopus ecclesiam & clerum eximit à sua jurisdictione, & nulli

eos subjicir, & vendicat sibi locum c. sicut unire in fine de excess. prælat. c. 1. in princ. de for. compet. in 6. juxta quæ Archiepiscopus vel ejus officialis in prima instantia, ac alias etiam per simplicem querelam tanquam judex cognoscit de causis clericorū, & judicat ecclesiæ jure metropolitico quos suffraganei episcopi à sua jurisdictione eximerint, quia tunc constat de diaconorum suorum voluntate, d. c. 1. & ibi Franc. in ult. not. de for. compet. in 6. Gemin. n. 3. & Can. com-
 muniter c. significasti in fine de for. compet. c. constitutus de relig. domib. in quo monasterium ab episcopo exemptum fuit & nulli alteri subjectum d. c. sicut unire de excess. prælat. c. cum olim el. 2. in princ. & §. distinguentes & ibi Can. de privileg. c. cum dilectus ibi à jurisdictione ejusdem episcopi exemptam de relig. domib. c. abbatibus 18. q. 2. Vital. in clem. attendentes §. hoc igitur n. 10. de stat. monach. Bart. in l. 1. §. & post operis n. 3. ff. de nov. oper. nunc. & ibi Dd. c. conquestrus ibi eo in-
 vito 9. quest. 3. nam licet ecclesia sit exempta à jurisdictione suffraganei, permanet tamen in provinciâ, & Archiepiscopus pinguiorem in eam acquirit jurisdictionem, juribus proxime alleg. & exercet omnia quæ sunt ordinis & dignitatis episcopalnis, ac etiam jurisdictionis, c. nullus primas juncto c. fin. §. sed aliud 9. q. 3. Franc. in c. Romana in 2. not. de off. ord. in 6. & ibi Can. & sub exemptione à jurisdictione episcopalni, jurisdictione archiepiscopalni tanquam major non includitur, clem. 1. & ibi Vital. n. 60. & 61. de cens. Marian. Socin. de visit. lib. 17. in 14 quest. vers. secundo quare circa finem, nec requiritur, ut præter factam à se exemptionem episcopus consentiat, vel voluntatem suam declareret, ut archiepiscopus in eos jurisdictionem exerceat, quia quilibet episcopus sub simili testimonio alienam potest ingredi diaconis, & in ea ex-
 ercere jurisdictionem, c. nullum & c. seq. 9. q.

Ee

z. &

2. & archiepiscopus datata exemptione
a jurisdictione episcopali , nihil præ-
sumptive assumit sed debitum ex ordine ge-
rit officium charitatis, c. fin. 9 qu. 3. c. Romana
 49 in princ. de for. compet. in 6. Interdum eximit†
ecclesiam in certis specialibus casibus , &
competit episcopo jus episcopale in omni-
bus, illis tantum exceptis, quæ per authen-
tica scripta ei dignoscuntur subtrahita, c. cum
venerabilis §. 1. de relig. domib. aut servitia sibi
debita remittit , jurisdictione retenta , c.
cum venerabilis de censib. Nonnunquam eam
 50 ordinaria jurisdictioni† subjicit inferioris
prælati consentientibus clericis & non eis
invitis, Anchar, in c. significasti num. 8. de for.
compet. & ibi Can. communiter Host. sub num. 2.
in verb. voluntas, ex causa & consensu capitu-
li, & videtur omnia jura concessisse quæ ipse
possidebat in ecclesia, c. vifis & ibi glos. in verb.
tradita & Can. 16. q. 2. Pan. in c. cum inter num.
13. de re jud. & ibi Felin. num. 3. & seq. & Can.
c. fin. 12. quæst. 3. & ibi gl. & Can. c. cum vene-
rabilis & ibi Pan. in 1. not. Io. And. n. 7. & Can. de
censib. exceptis quibusdam quæ à se alienare
seu abdicare non potest, ut est correctio, c.
vifis 16. quæst. 2. in fine. visitatio & procuratio
ratione visitationis, c. cum venerabilis de cen-
sib. cathedralicu, c. pastoralis de donat. glos. 1.
in c. quicunque 1. 16. q. 7. reverentia quæ sibi
debetur ab ecclesia inferiori, Felin. in c. cum
inter num. 3. & 4. de re jud. Bald. in l. fi. sub num.
3. C. de bon. libert. charitativum subsidium, c.
cum apostolus §. 1. de censib. institutio authori-
fabilis quoad curam populi, c. cum satis de off.
Archid. c. 1. de capell. monac. in 6. & ea quæ sunt
ordinis episcopalis, c. per singulas 9. q. 3. glos. in
 51 summa 16. quæst. 2. In tribus † tamen casibus
potest episcopus à se in totum eximere ec-
clesiam, primus est quando episcopus exe-
mit & Papa confirmavit, c. constitutus de re-
lig. domib. & ibi Pan. num. 10. & in c. cum ve-

nerabilis nu. 3. de censib. & utrobique Can. Lap.
alleg. 139. n. 16. Archid. in c. vifis n. 4. 16. q. 22.
est quando lata fuit contra episcopum sen-
tentia super plena exemptione per eum fa-
cta, & non fuit appellatum, c. cum inter de re
jud. 3. quando per modum vicariæ perpe-
tuæ concessit personaliter inferiori prælato,
vel etiam realiter recipiente nomine digni-
tatis omnia jura episcopalia ex causa & de
consensu capituli , tunc enim omnia jura
prædicta in prælatum transeunt præter ca-
thedralicum , reverentiam & charitativum
subsidiū, 10. And. in c. cum venerabilis sub n. 7.
vers. ex predictu collige & ibi Pan. n. 8. & Can.
communiter de censib. per hoc tamen jura hæc
non erunt abdicata ex toto ab episcopo,
quia illo negligente poterit episcopus ea ex-
ercere, c. irrefragabile § excessus de off. ord. 10.
And. in d. c. cum venerabilis sub n. 7. vers. ex pre-
dictu & ibi Can. potest addi 4. de commissio-
ne per viam delegationis, in qua etiam sem-
per remanet idem jus penes episcopum , &
majus propter jus revocandi & resumendi, l.
judicium fl. de jud. c. cum venissent de inst. c.
dudum de præbenda. in 6. ultimi duo modi ex-
emptionibus pontificiis applicari possunt,
nam vidi ego bullas apostolicas concessæ
exemptionis & libertatis , in quarum fine
summus Pontifex, prælatum loci à se exem-
pti suum vicarium constituit, qualis vicaria-
tus transfert legitimam & ordinariam ad-
ministrationem temporalium & spiritualium
, ac collationem beneficiorum , c. fin. §.
fin. de suppl. neglig. prælat. in 6. c. is cui de elect. in
6. non solum in cathedrali ecclesia , sed et-
iam in aliis ecclesiis inferioribus, Gemin. in d.
c. is cui n. 5. & ibi 10. And. in princip. ac facultate
dispensandi, gl. in d. c. is cui in ver. spiritualiter,
& potestatem liberè exercendi omnia quæ
jurisdictionis episcopalæ existunt , & quæ
potest electus exequi confirmatus, d. c. is cui

in princ. ejusq; jurisdictio non expirat morte summi Pontificis, gloss. in d. c. is cui in ver. confirmatus & ibi Franc. in fin. & Can. aut per præsentiam Legati à latere, quia specialis di strictus est ei commissus in majorem generali legato habet potestatem, c. 2. & ibi post gloss. in verb. non potest Can. de off. leg. ab eo appellandus est summus Pontifex non legatus a latere, Pan. in d. c. 2. num. 3. Præterea vidi alias litteras apostolicas in quibus summus Pontifex vices suas delegavit Prælato loci exempti, quo casu honorari debet an quam representans personam delegantis, c. pen. infine & c fin & ibi gloss pen. 93. distract. & habent l. cum canones loquentes de delegatis à summo Pontifice; c. studiisti & ibi not. de off. leg. c. 1. & c. si quando c. sane de officie, deleg. ac facta dignitati delegatio, transit in successorem, c. quoniam abbas de off. deleg. Exemptus per episcopum à sua jurisdictio-

§ 2 ne, & subditus aut Archiepiscopo, aut inferiori Prælato potest exemptioni renunciare, & jurisdictionem ordinari i prorogare. Fe' in. in c. P. & G. num. 3. de off. deleg. & idem in c. cum acc. & sent sub nu. 6. vers. ad idem quod notat de constit. C. a. d. Ser. apb. decis. 595 num. 7. Greg. 15. de s. 3. 25. sub n. 23. & ibi annot. c. anno-

53 nes concedunt & ordinarii jurisdictionem delegatam auctoritate apostolica certis causibus in exceptos sedi Apostolice immediata subjectos, sed nunquam in exemptos à jurisdictione episcopi, & alteri immediate subjectos, clem. attendentes de stat. monach. quæ est constitutio Concilij Viennens. c. unico §. fin. de stat. reg. in 6. c. ad abolendam §. fin. & ibi Io. And. & Can. de heret. & unicus tantum reperitur casus specialis, in quo canones Ordinarii dant jurisdictionem delegatam in exemptos sedi Apostolice immediata subjectos, ac alios exemptos in clem. quia contingit de rel. dom. in fin. prin. ibi rectores

eosdem utique non exemptos propria, exemptos vero & alios privilegiatos Apostolice ad id auctoritate compellant, juncta gl. in c. 1. in verb. exemptionis de privil. in 6. quæ inquit, quod exemptio propriè conceditur à Summo Pontifice, non ab Episcopo, quia ejus exemptio non præjudicat superioribus Prælati, aut inferioribus, c. 2. de excess. Prælat. & ibi Can. Potest Ecclesia uti duplice & privilegio exemptionis, nempe privilegio § 4 sibi concessò ab Episcopo, ac privilegio libertatis sibi indul: o à Sede Apostolica, & si succumbat ex uno, potest nihilominus ex alio se juvare & obtinere, c. cum olim hoc sit. quia impetrando secundum privilegium exemptionis etiam ab alio superiore, non videtur impetrans renunciare priori privilegio super eodem obtento, imo potest ex utroque se defendere, c. nullus pluribus de reg. sur. in 6. c. post election. de concess. præb. Non potest Episcopus aliquam Ecclesiam & suæ § 55 diæcesis à jurisdictione Episcopali exime: re & subjecere alteri Episcopo, quia canonibus prohibitum est Episcopis, ne ad Ecclesiæ, quæ extra eorum terminos sunt, accedant, ut quicquam ibi disponant, vel ordinent, vel judicent, aut constituti in sua diæcesi alienum clericum ordinent aut recipiant, nisi aut invitati, vel cum voluntate & testimonio Episcopi, sub cujus dispositione est Ecclesia, vel clericus, c. 1. 2. & seq. & per totum q. 3. c. 1. 71. dist. & per totum c. nullas de paroch. c. 2. de temp. ord. in 6. sub pœnis recensis per text & glos. in d. c. 2. in verb. statuant & Can. c. temp. ordin. in 6. ac etiam ne confundant, aut permisceant Ecclesiæ, aut diæcesum terminos, Episcopi q. 3. c. licet in regulis 16 quæst. 3. Butr. in c. sup. reo sub n. 5. post Innoc. de piroch. Io. And. in c. de monachis n. 11. de præbend. sentit quod omnia

E e 2 sint

sint translatæ, quando Episcopus alteri Episcopo Ecclesiam confert pleno jure.

§6 2. Acquiritur exemptio t̄ sive libertas privilegio & præscriptione, quando privilegium quod Ordinario, sive ab eo deputatis prudentibus viris exhibendum est, non ad plenum per se sufficit ad exemptionem sive libertatem comprobandum, sed tale est quod causam præbet præscriptioni quam coram Ordinario aut personis prudentibus ab eo delegatis cum curru quadraginta annorum & aliis requisitis qui se exemptos asserunt, probare tenentur, c. cum persona §. quod si tales hoc sit in 6. ut si doceatur de concessione Episcopi, quæ dicitur facta cum consensu Capituli, de quo non apparet, aut alio titulo, errore facti, non juris suffulto, qui dat justam causam præscribendi, l. 2. §. si à pupillo ff. pro emptore l. fin. ff. pro legat. l. 2 ff. de jur. & fact. ignor. cap. eanoscitur in fine de his quæ sunt à Pralatis &c. Rot. decis. 3. de præscript. in nov. Franc. in d. c. cum persona §. quod si tales & ibi lo. And. num. 4. quando dubium est de prima causa ex qua res acquiritur, tunc ex cautela potest acquiri ex secunda causa, c. post electionem de concess. præb. aut si prima causa dubia sit, declarati, c. cum dilectus de consuet. vel pinguis subveniti per se cundum, l. 4. ff. ad leg. Falcid. l. in bello §. si quis servum ff. de capt. l. qui à debitore ff. qui port. in pign. hab.

§7 3. Acquiriture exemptio sive libertas sola t̄ præscriptione canonica, c. cum persona §. si autem hoc sit in 6. Pan. in c. cum inter num. 16. & seqq. de rejud. & ibi Can. quadraginta annorum cum titulo, d. c. cum persona §. si autem & ibi gloss. in verb. canonicam, vltanti temporis cuius initii non extat memoria, in qua inter alia allegari & probari debet, quod alias Praelatus in eis jurisdictionem præscriperit, Rot. decis. 1. de præscript. in nov.

Pan. in c. auditu numer. 4. & ibi Can. de præscript. c. cum persona §. quod si tales hoc sit in 6. & ibi Can. late Oldrod. conf. 172. quia omnes fere objectus, quia nullus potest se ipsum judicare, vel corriger, nec ea possidere, neq; præscribere, sed ipsi possunt præscribere, quod alii Praelato sublunt quoad jurisdictionem & correctionem, & subditus ipse ab alio Praelato præscribi potest, c. cum ex officiis c. cum non licet, c. auditu de præscript. Rot. decis. 2. de præscript. in nov. Imo inferior Praelatus potest præscribere certam partem diæcesis, excludendo proflus episcopum in illo loco ab exercitio juris episcopalibus, Pan. in c. auditu num. 7. per illum textum de præscript. & ibi Felin. num. 8. & Can. Pan. in c. cum contingat num. 29. de for. comp. ac ipsis subditus certas libertates potest præscribere, c. accidentibus in fine de excess. prælat. c. 1. de consang. & affin. de qua præscriptione eiusque requisitis coram Ordinario, vel de legatis ab eo prudentibus viris non suspectis fidem facere tenentur, c. cum persona §. si autem hoc sit in 6. nec est alienum à jure communio quod episcopus, t̄ contra quem subditus se prætendit exemptum privilegio tanum, privilegio & præscriptione, aut præscriptione canonica tantum, cognoscit judicialiter de illa quæstione, utrum sit emptus nec ne, d. c. cum persona §. si autem & ibi Franc. in fine post gloss. & Anch. in 13. not. & Can. contra rubr. C. ut nullus in sua caus. judicet, quia procedit super eo quod spectat ad officium suum, vel suam ecclesiæ ex dispositione juris communis, & causa ecclesiæ non est propria episcopi, l. si quis erga & ibi gloss. fin. 2. quæst. 7. cap. 2. & ibi gloss. in verb. punire depenit. in 6. Felin. in c. insinuata numer. 3. vers. causa ecclesiæ & ibi Pan. post num. 4. de off. deleg. c. cum persona §. si autem & ibi gloss. in verb. ordinarii Franc. & Cau-

non.

non communiter hoc sit. in 6. l de jure & ibi gl. in ver. provincia & DD. ff. ad municipal. &c. tum quia ordinarius cognoscit an sua sit jurisdictio, c. dilecto & ibi Innoc. de sent. excom. mun. c. literis de rescript. l. si quis ex aliena ff. de jure, sed ad omnem suspicionem evitandam consultius videtur id expediri per delegatos non suspectos, d.c. cum personæ hoc sit. in 6. l. si quæ contra de foro compet. l. præter ff. de jurisdic. omn. judic. Pan. in c. venerabile n. 3. in fine & n. 4. de censib. dicit, quod episcopus in d.c. cum personæ, non procedit ut iudex, sed ut pars extrajudicialiter ad consecrationem juriū suorum, & videri privilegium exemptionis sibi ostensum à subdito, non ut judicet, sed se informet, & potest se defendere gladio materiali & spirituali, c. de sent. excomm. in 6. cuius opinio reprobarur ex textu d.c. cum personæ §. si autem & §. seq. in quibus probatio testium requiriatur quoad possessionem, & requisita ad præscriptionem.

Difficilis est quæstio, an episcopus in ecclias vel clericos + alienæ diocesis possit præscribere jus episcopale, in quo varie à variis fuit notatum, ut refert Innoc. in c. super eo de paroch. &c. & ibi Ioan. And. num. 3. & Can. Gloss. mag. in c. quicunque 16. quæst. 3. in verb. legis, dicit communionem esse opinionem, excepto limite provinciarum diocesum, parochiarum, & cohærentiis limiti quæ sunt impræscriptibilia, Boich. late in cap. super eo de paroch. &c. quod quicquid est intra limites alterius diocesis præscribi potest quoad proprietatem tantum, non quoad jurisdictionem episcopalem, & hoc quia constat de limitibus, & ibi Archid. in verb. vel territorium, c. super eo & ibi gloss. & DD. de paroch. quia status diocesum perpetuæ etatis firmitate durat, quem nec negligentia Pontificis, nec temporalis obie-

ctio, quæ per injuriam forte generatur, nec que ignavia faciente consensus adhibitus, nec subrepente supplicatione præceptio divellere potest, c. licet §. nulla 16. quæst. 3. si de limitibus non constat, tunc quoad proprietatem, & quoad episcopalia jura resalterius episcopi præscribitur, cap. 1. de relig. domib. Boich. in d.c. super eo c. licet in fine & c. seq. 16. quæst. 3. sed Pan. in d.c. super eo de paroch. &c. n. 6. tenet quod unus Episcopus possit præscribere omne jus episcopale in aliquibus ecclesiis sitis in diocesi alterius cum titulo, vel per tantum tempus cuius initii non extat memoria, c. 1. de prescript. in 6. pro quo allegato textum in c. dilectis §. potest 16. quæst. 3. & hanc ultimam opinionem approbat Zab. in d.c. super eo in 8. quæst. de paro. &c. Rot. Rom. decif. 207. n. 5. p. 2. divers. quia episcopus sciens & patiens ab alio episcopo excommunicari, & absoluī suos subditos, & non contradicens, amittit quasi possessionem jurisdictionis, Anch. in c. cum contingat in 7. not. de for. compet. l. quamvis saltus ff. de acquir. possess. l. si finita §. non autem statim ff. de damno infest.

Multum interest, + an quis contra ordinarium suum ad probandum se exemptum alleget privilegium tantum, aut privilegium & præscriptionem, vel præscriptionem tantum, quia primis duobus casibus non potest ordinarius pendente articulo probatoris, quæ semper fieri debet ab eo, qui se exemptum dicit, l. si solemnibus & ibi Cyn. Bart. & Bald & gloss. marg. C. de fid. instrum. Anch. in d.c. cum persona in 12. not. in fine & ibi Can. exercere jurisdictionem suam contra illum, qui in libertatis & exemptionis possessione existit, d.c. cum persona §. quod si tales in fine hoc sit. in 6. c. r. ut liceat pend. &c. alias si ordinarius sit in possessione subiectionis, tunc liceat pendente poterit uti jurisdictione con-

Ee 3.

tra

tra ipsum, sicut cōtra alios subditos, etiam si talis appellaret, cum appellatio non debeat ipsum ordinarium sua possestionē privare, Io. And. late in c. venerabilinum. 3. & seqq. de censib. & ibi Panorm. nū 3. & Can. communiter. Franc. in d.c. iū persona §. si vero n. 3. & ibi Can. hoc tit. in 6. 3. Vero calu, sive ordinarius sit in poss. sione subjectionis, sive non, potest uti sua jurisdictiōne contra illum, quo usque probet præscriptionem, d. c. cum persona §. fin. Rot. divers. decis. 145. nū 6. par. 2. propter odium præscriptionis, cum contingat de decim. & favorem juris communis, c. ad decimas de refit. spol. in 6. cap. 1. de præscript. in 6.

Titulus XXXIV.

De purgatione canonica.

SVMMARIA.

- 1 PVRGATI O est de objecto criminis, innocentia ostensio, cuius duas sunt species, canonica & vulg. cris.
- 2 PVRGATI O canonica inducitur ab Ordinario omnibus fide dignis.
- 3 Interdum in causa civili.
- 4 Regulariter in criminali accusatore & testibus nullis apparentibus ob vulgatam infamiam.
- 5 Aut accusatore deficiente in probatione plena propter vehementem suspicionem ex dictu testimoniū subortam.
- 6 Item indicitur propter frequentem insinuationem subditorum.
- 7 Super criminibus, quorum cognitio spectat ad ecclesiast. defectu impidente promotionem subreptione in impretratione absolutionis ab excommunicatione.
- 8 Purgatio quibus casibus non indicatur.

- 9 Modus procedendi in dicenda purgatione canonica.
- 10 Forma purgationis est, infamatus jurat de veritate ad sancta Dei evangelia, quod illa crimina non commisit, purgatores juvant de credulitate super sancta Dei evangelia, quod credant illum verum jurasse.
- 11 Purgatorum numerus olim erat definitus, hodie est arbitrarius.
- 12 Qualitates requisite in purgatoribus.
- 13 Nullus ex ecclesiastico ordine cuiquam laicorumjuramentum expurgationis super sacra Dei evangelia praestare presumat.

PROPTER delicta, de quibus infamati convinci non possunt, devenit s̄pius ad purgationem ideo post varios excessus prælatorum, subditorum, & privilegiatorum subjicit de purgatione, quæ est de objecto t̄ criminis innocentia ostensio, 1. is qui reus ff. de public. jud. l. reum C. de procur. c. presbyter. & c. seq. usque ad finem questionis 2. qu. 4. cuius duæ sunt species, canonica, & vulgaris: Canonica t̄ indicitur ab ordinario, c. 2 cum dilectu in prin. hoc tit. omnibus fide dignis, c. 1. hoc tit. laicis, c. 1. hoc tit. epiloco, c. quoties c. fin. b. t. clericis, c. 2. c. cum p. b. t. ac etiam regularibus, c. montales h. tit. exceptis infamibus infamia juris, Pan. in c. 1. n. 4. b. tit. interdom in causa t̄ civili præsumptio 3 faciente pro actore, quo calu reus condemnatur sub conditione, nisi per juramentum se purgaverit, Pan. in c. quoad consultationem nu. 2. de re jud. regulariter in criminali t̄ accusatore & testibus nullis apparetibus, c. 2. & c. nos inter b. t. ob vulgatam infamiam vel grave scandalum, aut accusatore t̄ deficiente in probatione plena propter vehementem suspicionem ex dictu teste. tit. in accusacione, vel inquisitione, c. habet hoc proprium & ibi glos. 1. 2. quæst. 4. vel exceptione